

и. 23260

57

ВАРНЕНСКИ

КОРЕНЯКЪ

Органъ на Културно-Просветното икономическо дружество Варненски Коренякъ

Броя
1 лв.Год. абонамент 25 лв.
Излиза двуседмичноРедакция и администрация въ клуба
— Варна, б-р Септември № 29.Обявления се приематъ
по споразумение
Броя
1 лв.

Съдържание:

1) „Варненски Коренякъ“; 2) Дружество „Варненски Коренякъ“ отъ предателя на дружеството А. И. Мановъ; 3) Цели и задачи на Културно-просветно и икономическо дружество „Варненски Коренякъ“ — К. Караджовъ; 4) Какъ да работимъ за гр. Варна — Хр. Кр. Мирски; 5) Да събираме материали за историята на гр. Варна — Арх. Иннокентий; 6) Паметникъ на Св. Царь Борис — Ив. П. Церовъ; 7) Лъка въ Варна и нашето лъговище — Д-ръ П. Д. Скорчевъ; 8) Невъзможни слухове — В. П. Гочевъ; 9) Варненската Популлярна Банка — Ж. Доревъ; 10) Варна, като вносно-износенъ търговски пунктъ — ртъ Санджзовъ; 11) Варненската Градска Общинска Библиотека — инъ Василевъ; 12) Нужда отъ въздушна химична просвета на цитаделното население — Н. Милковъ; 13) Варна като лъговищна и лъгебна дърденчоболни станция — Д-ръ К. Караджовъ; 14) Хроника.

Варненски Коренякъ

предвидени обстоятелства, се стекоха въ живота на Културно-просветното Дружество „Варненски Коренякъ“, принудиха последното да спре временно вестника си до настъпване на по-благоприятни времена. Обстоятелствата се измъниха и даватъ възможност

ране, Д-вото не очаква никаква награда отъ подобенъ починъ отъ подобна обществена работа, стига само да осъществи начъртаната си мисия.

Надъва се д-вото, че неговиятъ зовъ за подкрепа ще намери екъ въ благородните души на членовете си за закрепване на вестника за тъхното благо и за благото на родния имъ градъ.

Дружеството „Варненски Коренякъ“

Главните причини, които принудиха основаването на д-вото, преди 10 години, също не само културно-просветни и икономически цели, но още и исторически.

Варна е единственъ градъ въ историческо отношение, който е послужилъ като първи етапъ за създаване на самостоятелна българска държава. Тукъ Аспарухъ е издигналъ своято знаме съ конска опашка, тукъ той е далъ заповедъ на своята войници и имъ посочилъ пътя за настъпление; тукъ също дворците около византийско-римската кула (близо до църквата „Св. Георги“), както се предполага, гдето се е подписанъ мирният договоръ между него и византийския императоръ К. Погонатъ. Пита се тогава? — Градътъ, въ който няма педа земя безъ историческо значение, безъ да е смъсена съ човешка кръвъ отъ вълчните авоеватели; градътъ, на който първиятъ корененъ жителъ е Ханъ Аспарухъ, създаделъ на българската държава; също една речъ, този сътолковъ, славно минало градъ, не тръбва ли да има една сръда отъ свои синове, които да запазятъ славните спомени на неговото историческо минало.

Изхождайки отъ това гледище, задачата, съ която се е нагърбила тази сръда, съгласувана съ тази на Варнен. Арх. Д-во, е възвишена и ще получи похвала и въчна признательност не само тогава отъ живущите, но и отъ бѫдещите поколения.

Ние сме убедени, че варненци ще оценятъ нашите думи и ще се запишатъ всички членове, за да усилятъ д-вото, което пъкъ отъ своя страна ще може да изпълни поставените уставни цели.

Съ това си благопожелание, ние обичаме да върваме, че трезвоми-

Д-ръ К. Караджовъ.

Цели и задачи на Културно-просветното и икономическо дружество „Варненски Коренякъ“.

Чрезъ култура, трудъ и постоянство, за процъ新中国 на гр. Варна.

(Чевизътъ на дружеството).

Има въпроси, на които повторно и често третирани не само не дотъга, не само не вреди, но, напротивъ даже, повече задоволява и повече осъществява интересуващите се отъ тъхъ, като способствува за по-доброто имъ отбиране, съвършане и запомняне. Такъвъ е въпросътъ за целите и задачите на културно-просветното и икономическо дружество „Варненски Коренякъ“, още повече както и опитътъ вече е доказалъ, какво тъй, много пъти, лесно се забравяли, в и, често съзнателно или не съзнателно, се криво разбирали, преиначавали и претълкували.

Въпръкъ че самото наименование на дружеството: „културно-просветно и икономическо“, много ясно и точно определя неговите цели и задачи, ние все пакъ мислимъ, че не ще бъде излишно да се върнемъ въ известни подробности върху тъхъ, за да представимъ единъ видъ по-нагледно снова, което то преследва и желае да постигне.

И, най-първо, тръбва да се знае, че въ дружеството влизатъ, като действителни членове, всички варненци, навършили 18 години и не лишиeni отъ граждански и политически права, „съ десетгодишно варненско мъстожителство или имать заслуги къмъ гр. Варна, или съ зетъвъ или снахи на варненски кореняци“, каквито споредъ устава, съ всички ония, „които освобождението на България заварило въ гр. Варна или, съ родени въ същия градъ“. А като „спомагателни членове“ могатъ да бѫдатъ и тия, които съ навършили 18 год. възрастъ и съ по-малко отъ 10 годишно мъстожителство въ гр. Варна“, или пъкъ „варненци съ мъстожителство въ други градове, които плащатъ встъпителенъ вносъ и ежемесечни членски вноски“.

Същинските цели и задачи на дружеството съ: а) да привлече въ свойте редове всички варненски граждани и граждани; б) да поддържа и развива националенъ духъ, морални качества и граждански добродетели у своите членове — една отъ тъй наречените още тогава и „най-сияйни“ цели на дружеството; в) да събира, публикува и съхранява материали за историята на града Варна — една отъ най-важните и най-съществените цели на същото; г) да се грижи и съдействува

слещитъ граждани ще се обединятъ подъ знамето на „Варненски Коренякъ“ за собствените си блага и подържане традициите на миналото славни времена.

Ат. И. Мановъ о. з.
председателъ на К. П. И. Д-во
„Варненски Коренякъ“.

за икономически развой на града и поминъка на членовете, които да подпомага морално и материално, когато същ тъ въ нужда и заслужава това, а и когато му позволяватъ представата за това да развива културно-просветна дейност между членовете си, като, за тая цели, на първо място, издава своя органъ — вестникъ „Варненски Коренякъ“, който ще се занимава предимно съ интересуващето културно-просветно, на дружествените членове и стопанското на града Варна издигане; бъсвенъ това, дружеството урежда публични реферати, беседи и др. по въпроси отъ общообразователенъ характеръ изъ областта на моралните и гражданските за厉жления на българските граждани и на тяхната обичайкъмъ:трудъ и отечеството имъ Царство България; е) Полага също грижи и взема пърчини за изпознаване и поощряване своите членове въ сътрудничество въ областите на стопанска дейност, предимно отъ производителенъ характеръ: лозарство, овощарство, птицевъдство и др.

Това съ главните, една отъ другите по-хубави, по-възвищени и идеалини цели и задачи на дружеството „Варненски Коренякъ“, постигнато на които зависи не само отъ настоятелството на дружеството, но и отъ тъхното сътрудничество на всичките дружествени членове съ него. Ето, прочее, защо и първото, и другите тръбва да пазятъ своето дружество като зеницата на окото си и съ религиозно благовънение да изпълняватъ уставните му наредици и покълнения, ако желаятъ искрено да видятъ да бѫде издигнато на подобаващата му висота и да може да отговаря на светото истинско назначение.

Хр. Кр. Мирски.

Какъ да работимъ за гр. Варна.

Презъ последните години, вниманието на нашите управници е насочено изключително за издигане Варна, като курортъ градъ съ огледъ да се издигне до положението на международенъ курортъ. Безспорно Варна има условията да се развива като курортъ, и въ това направление тръбва да се работи съ настойчивостъ и планомерно. Но курортъ не може да храни гр. Варна и не може само чрезъ курорта да се създадатъ сносни условия за варненци. Необходимо е да се замислимъ за издигане Варна и въ стопанско отношение, да закрепимъ и засилимъ индустрията, да раздвижимъ търговията, да съживимъ занаятчиството и еснафа, да създадемъ условия за намиране работна на безработните и пр. и пр. Тия въпроси тръбва да се подематъ отъ надлежните институти, да се обмислятъ отъ стопанските ни деятели и да се направи всичко възможно да бѫдатъ разрешени съ огледъ благоустройството на Варна. Не се ли на мъри правилното разрешение: Варна не може да бѫде и добър курортъ градъ, защото тамъ, където глада и мизерията се ширятъ, успѣхъ и напредъкъ не може да се очаква.

пенъ за публиката. Да се влиза при него следъ особенъ докладъ на чиновници и разсилни. Ние не ценимъ скромния и трудолюбивия Новакъ, който всецѣло е предаденъ на градината. „Новакъ се грижеше повече за нарастването на нѣкое цвѣтенце, отколкото за себе си“, казаше единъ бившъ кметъ на Варна.

Новакъ щѣль да бѫде уволненъ! Коя ржка ще подпише тая заповѣдь? Но имало наредба да се уволняватъ старитѣ чиновници. Nulla regula sine exceptione*), казва латинската пословица. Наредбите не сѫ за хора, като г. Новакъ. Трѣбва да се разбере, че г. Новакъ не е обикновенъ чиновникъ. Не уволнение, а паметника заслужава г. Новакъ. Нимѣ трѣбва да чакаме съ своята черна неблагодарност да уморимъ тоя многозаслужилъ човѣкъ, който посвети цѣлия си животъ на украсата на градъ Варна и после да го славословимъ и да му дѣржимъ похвални надгробни слова? Дружество „Юнакъ“ въ знакъ на благодарност съгради домъ на своя дѣлгогодишенъ заслужилъ ржководителъ, покойния Бюнтеръ, и му издействува пенсия. Хвалимъ! Смѣтатъ ли Варненските граждани, че заслугитѣ на г. Новакъ сѫ по-малки отъ тия на г. Бюнтеръ?

Ж. Ж. Лоревъ.

Варненската Полулярна Банка.

„По-добре късно, отколкото никога“.

Тѣржественото отпразнуване на четвъртвѣковната изумително неуморна дейност на Варненската Полулярна Банка, отъ основаването ѹ до днесъ, е необоримо доказателство за нейния постояненъ и успѣшнъ възходъ отъ столица левове до милиони, който се дължи изключително на твърдата воля, на трудолюбието, на почтенността и честността на тѣржествените основатели на гова кооперативно кредитно учреждение и на нейнитѣ последващи ржководители. Далече сме отъ мисълта да отправимъ ласкателни думи къмъ ржководителите на това кооперативно кредитно учреждение. Ние изказваме самата истина. Нимѣ нѣма въ страната ни кооперативни учреждения, които се намиратъ въ плачевно състояние поради непочтеността на ржководителите имъ?

Варненската Полулярна Банка е единъ разкошенъ съ зеленина оазисъ всрѣдъ пустинята на стопанска и финансови кризи. Въ нея намиратъ подслонъ хиляди дребни сѫществувания отъ търговски, занаятчийски и други съсловия въ града ни. Банката е единъ пчелиненъ кошеръ, въ който влизатъ като пчели членовете-кооператори, които сврѣшватъ работата си бѣрзо и безшумно и си излизатъ. Тя съставлява гордостъ за града ни и заслужава чувствителна благодарностъ не само на кооператорите членове, но и на цѣлото гражданство, тѣй като тя се е отзовавала и се отзовава съ готовностъ да помогне за издигане града въ културно отношение и за украсяване.

Дейността на Банката не се ограничава само съ кредитораздаване, но и съ културно-просвѣтни, спортни и други организации. Освенъ прѣката си задача, Банката проявява и благотворителна дейностъ, като раздава помощи на бедни варненски граждани и на дружества. Сърдцата на ржководителите е седалище на милостта, която благославя този, който я дава и този, който я получава.

Нека ржководителите и служителите на това учреждение работятъ съ сѫщото усърдие, съ сѫщата почтеностъ и честностъ, както до сега, за да може то да се радва на по-голѣмо довѣрие, да се развива успѣшно и да бѫде образецъ на кооператизъмъ.

* Нѣма правило безъ изключения.

Борисъ Сакъзовъ

Варна, като вносно-износъ търговски пунктъ.

Самото разположение на страната ни спрямо съдните и по-далечни държави, като и развитието на желѣзоплатната мрежа отъ дадесетина години насамъ, дава такива насоки на нашата външна стокообменъ, че той все повече пренебрегва и се отстранява отъ Варненския портъ и подбива предишното му значение като прѣвъ вносно-износъ пунктъ. Презъ последните дадесетина години Варна постоянно отстѫпва отъ своя вносно-износъ на Бургасъ и Дунавските пристанища — Русе и Ломъ, взети заедно, а сѫщо и спрямо движението презъ пограничните земни пунктове (Драгоманъ и пр.). Въ предвоенниятѣ години Варненскиятъ портъ е превишавалъ Бургаския съ повече отъ $\frac{1}{3}$ вносно-износни стоки, а презъ последните десетина години цѣлата търговия въ Варна е вече малко надмината отъ вносно-износната търговия на Бургасъ.

Всичко това на-картино можемъ да видимъ въ движението на чуждестранния вносъ у насъ презъ разните митнически пунктове — и то вносъ разгледай по артикули.

Едно отъ най-важните и постоянно увеличавани се вносни пера въ страната ни, като е известно съ металитѣ и здѣлъя отъ тѣхъ. Но въ тоя важенъ вносъ отъ чужбина Варна дожи последно мѣсто — съ 11,15 тона, т. е. следъ Бургасъ (34,40 т.), Ломъ (16,422 т.) и Русе (12,867 т.). Презъ всички тия пристанища вносъ на метали отъ 1910 до 1928 г. се увеличава постоянно, а само презъ Варна намалява, и срѣдно взето, остава си стационаренъ.

Особено габъ е вноса презъ Варна на сурво желѣзо, греди, конструкции и пр., които сѫ отъ такова голѣмо значение за индустрията, занаятия и сроителното дѣло; въ тоя вносъ Варна отстѫпва даже на Свищовъ и Сомовитъ.

Но най-празително е намалението на вноса презъ Варна на машини, инструменти, апарати и разни земедѣлски машини и уреди — дори съ 75%, когато той вносъ презъ Русе, Бургасъ и Ломъ е двойно и тройно увеличенъ отъ 1910 г. насамъ.

Така е съ вноса на петролъ, бензинъ, гасъ, пъкура, смазочни масла и пр., въ който първо мѣсто държатъ Русе, Бургасъ и Свищовъ, които сѫ увеличили много-кратно свъръвъ вносъ, а само Варна показва извѣроятно намаление съ повече отъ 90%.

Подобо е и положението съ материали за дѣрводѣлство и рѣзбарство, за хартиена индустрия и изработени хартии, както и всички видове стѣкларии, порцелани-фаянси и пр. прѣстени и здѣлъя, вносъ на които презъ Варна отива почти изчезване, когато за тѣко артикули той показва увеличение пѣзъ другите пристанища.

Даже колониалниятъ вносъ на Варна, който преди войните стоеше надъ всички, днесъ е спадналъ сѫщо съ 90% т. е. наполовина спрямо бургаския.

Едственого вносно перо, обаче, съюзето Варна държи предимство спрямо другите вносни пунктове, съ текстилните материали и различните издѣлія отъ тѣхъ — единъ поддъканъ изключително отъ нуждъ на мѣстната индустрия по чѣрта Варна — Габрово. Най-голѣмиятъ дѣлъ отъ той вносъ сѫ памучни, вълнени и пр. прежде, произвѣдящи отъ Италия (най-много), Англия, Чехия (индустриални и пр. прежде) и Австралия. Но и тукъ на Варна започватъ да съперничатъ Бургасъ, Русе, Драгоманъ (за Софийски текстилъ) и даже Ломъ, вносъ на който отъ 1925 г. постоянно нараства, като той презъ Бургасъ (2,930 т.) е вече стигналъ варненския (2,995 т.).

Не по-добре стои Варна и съ своя износъ. На първо място стоятъ, както и преди, зърнението храни, но и тѣхния износъ отъ 20 години насамъ е въ постоянно намаление — въ полза разбира се, на Бургасъ и дунавските пристанища. Следъ зърнението храни идатъ: варива, слънчогледови и др. семена, тютюнъ, яйца, добитъкъ, млѣчи продукти, плодове и пр., но и съ тѣхния вносъ Варна отстѫпва отъ по-ранните си позиции. Така, съ износа на тютюнъ тя стои следъ Бургасъ, Ломъ, Свищовъ и др., а съ износа на яйца — следъ Русе, Ломъ, Сомовитъ. А по отношение на новите износни наши артикули съ голѣми бѫдещи перспективи — грозде, зеленчуци, плодове и пр.

— Варна за сега като износъ пунктъ, нѣма значение, освенъ въ едно неопределено бѫдеще, когато пригодимъ известни наши производства къмъ английския и др. западни пазари.

Следъ тоя кратъкъ погледъ, който направихме до тукъ, става ясно, че Варна, поради отстранеността ѹ отъ важни вътрешни стопански области и поради растящото значение на други наши погранични пунктове като вносители и износители, не представлява вече онайя притегателна и разпределителна сила за мѣстните и чужди произведения, че най-важните отъ тѣхъ започватъ систематически да избѣгватъ и да обичатъ на запустение нѣйтото пристанище. А главната причина за това не е само изгубването на нейния непосредственъ хинтерландъ — Добруджа, а редъ други причини, между които: благоприятното положение, създадено отъ новите желѣзоплатни линии за другите пристанища и териториални износни пунктове; възникването и развитието на нови индустриски центрове вънъ отъ естествения районъ на Варна; появата на нови земедѣлско-скотовъдни производства; прекомърното увеличение на София съ бѣрзо развираща се промишленост и търговия, която се откъсна отъ търговския районъ на Варна, който стигаше до преди войните до Кюстендилъ и дори до Пловдивъ.

Всички тия обстоятелства обезсилиха търговска Варна и, поставяйки я въ едно отстранено положение, лишиха я отъ предишните възможности да стане концентрационенъ пунктъ на нашата вносно-износна търговия.

P. S. Какви специални мѣрки трѣбва да се взематъ отъ страна на държавата за бѫдещето стопанско закрепване на нашия градъ — ѹе видимъ въ една идеща статия.

ДОБРИНЪ ВАСИЛЕВЪ
урядникъ на градската община библиотека.

Варненската Градска Общ. Библиотека.

До преди 2 години Варненската градска община библиотека по броя на томовете заемаше между всички библиотеки въ България четвърто място. Сега при снабдяване съ книги и бѣрзото нараства на книжното имущество на народните библиотеки въ Търново и Шуменъ, тя е вече задъ тия две, т. е. на бързо. Сега тя брои 38200 тома, отъ които 921 антикварни книги и 26 сбирки отъ ржкописи.

Отъ тия 38200 тома 17160 сѫ на 29 чужди езици, между които и японски. Детскиятъ отдѣлъ брои 1240 книги. Годишно библиотеката раздава на посетителите за въ салона библиотечна читалня и за дома срѣдно 21—22000 тома книги. Въ сравнение съ числото на томовете и броя на населението на града, това число е далечъ подъ нормата, възприета въ западно-европейските библиотеки. Тоя малъкъ брой се дължи на нѣколко причини: 1) на неудобното помѣщение, настѣнено на 9 стаи въ три етажа 2) на ограниченното работно време, което иде отъ липсата на достатъченъ персоналъ и дежурене на той персоналъ;

3) отъ липсата на нови книги, които именно привличатъ читатели. Грамадна част отъ книгите на библиотеката сѫ стари и по време и по видъ и съ знания, далечъ надхвѣрлени отъ постиженятията на съвременните науки; 4) тѣсното и малко помѣщение, липса на широка, удобна читалня; 5) мѣжната и бавна манипуляция съ книгите отъ страна на персонала, вследствие на липсата на специални шкафове, рафтове, асансьори и невъзможното удобно групирание на книгите, поради тѣснотата на стаите.

Въ замѣна на това тѣрсенето на книги отъ публиката е много голѣмо. Интересъ къмъ разните въпроси на науката, историята, къмъ художествено четиво, къмъ най-последната дума на научния напредъкъ е голѣмъ. Освенъ това града Варна има и една читаща публика, която бележи по-разнострани духовни интереси отколкото много други градове и люде, които желаятъ да четатъ книги и на чужди езици, предимно на френски и нѣмски.

Каталозътъ на библиотеката сѫ отъ най-разнообразна система и видъ. Сега постепенно се въвежда десетичната система. Най-цененъ е започнатиятъ предметъ десетиченъ фишовъ каталогъ или така наречената енциклопедическа библиография или универсаленъ каталогъ. Той брои вече 340 партиди (предмети) и 12800 фиша. Този каталогъ е гордостъ за Варненската библиотека. Други фишови каталоги сѫ тия: за списанията, за вестниците, за художествената литература на чужди езици, десетичниятъ систематиченъ и основниятъ азбученъ.

Най-много тѣрсенетъ и четени книги сѫ отъ художествената литература. Българските писатели не заематъ видно място. Това се дѣлжи на особеността на българския читателъ да пренебрегва българския писател и неговото творчество, а да предпочита чуждите произведения, че най-важните отъ тѣхъ започватъ систематически да избѣгватъ и да обичатъ на запустение нѣйтото пристанище. А главната причина за това не е само изгубването на нейния непосредственъ хинтерландъ — Добруджа, а редъ други причини, между които: благоприятното положение, създадено отъ новите желѣзоплатни линии за другите пристанища и териториални износни пунктове; възникването и развитието на нови индустриски центрове вънъ отъ естествения районъ на Варна; появата на нови земедѣлско-скотовъдни производства; прекомърното увеличение на София съ бѣрзо развираща се промишленост и търговия, която се откъсна отъ търговския районъ на Варна, който стигаше до преди войните до Кюстендилъ и дори до Пловдивъ.

Най-много тѣрсенетъ и четени книги сѫ отъ художествената литература. Българските писатели не заематъ видно място. Това се дѣлжи на особеността на българския читателъ да пренебрегва българския писател и неговото творчество, а да предпочита чуждите произведения, че най-важните отъ тѣхъ започватъ систематически да избѣгватъ и да обичатъ на запустение нѣйтото пристанище. А главната причина за това не е само изгубването на нейния непосредственъ хинтерландъ — Добруджа, а редъ други причини, между които: благоприятното положение, създадено отъ новите желѣзоплатни линии за другите пристанища и териториални износни пунктове; възникването и развитието на нови индустриски центрове вънъ отъ естествения районъ на Варна; появата на нови земедѣлско-скотовъдни производства; прекомърното увеличение на София съ бѣрзо развираща се промишленост и търговия, която се откъсна отъ търговския районъ на Варна, който стигаше до преди войните до Кюстендилъ и дори до Пловдивъ.

Както се изтѣкна и по-горе, голѣмото неудобство на библиотеката е липсата на помѣщение. Специално библиотечно здание трѣбва да се построи. Общината полага усилия въ това направление, наеха се съ тая задача и културното просвѣтно читалищно дружество и лигата за курорта Варна. Но и гражданството трѣбва да бѫде по-грижливо къмъ книжните на библиотеката и да ги връща на време. И до сега отъ многи години насамъ отъ библиотеката липсватъ близо 3000 тома — въ грамадната си част тѣ сѫ у варненски граждани, които ги задържатъ, че сѫ библиотечни. Нѣкои дори ги продаватъ на цигани на пазаря. Това тежи на библиотеката и на цѣлия градъ. По-голѣмото внимание и по-голѣмата отзивчивостъ отъ страна на гражданството ѹе спомогнатъ Варна да има уредена библиотека и да се гордѣе съ нея.

Н. МИЛКОВЪ
Председ. Д-во Химицитъ
Варнен. клонъ

Нужда отъ въздушна химична просвета на цивилното население.

Тревожното положение, което преживява свѣта, налага на компетентните лица усилена просветна дейност между цивилното население, селско и градско, по въздушно-химични нападения. За задача на въздушно химичното нападение е повече да действува върху цивилното население отъ села и градове, да го тероризира и да унищожи неговата нервна съпротива и чрезъ тѣхъ да влияе на духа на бойците на фронта, и както въ всѣка борба ще побѣди тоя, който изтреа повече, на когото нервите сѫ по-здрави и победата ще бѫде на този, когато въ противника настѫпи психологическиятъ моментъ на неутрайност. Нашия градъ и окolia сѫ близо до границата, най-лесно уязвими и може би обектъ на първата прицелна точка на въздушно химично нападение; ето защо е необходимо да дадемъ на съгражданите си кратки познания по газовата война. Отровните бойни вещества се указаха като бойно срѣдство, което спомага за добрия изходъ на боя и затова който го притежава и умѣе да го употребява или да се предпазва, е повече обезпеченъ отъ изхода на боя—отъ изненади. Презъ свѣтовната война се доказа, че смѣртното поражение отъ бойните газове е по-малко отъ това на огнестрелното оръжие, но понеже газовете обхващатъ по-голѣма маса отъ противника, затова имаше и масово отстранение на бойци отъ фронта, което естествено ще има значение за изхода на боя. Стойността на противохимичната отбрана ще зависи отъ съзнанието, отъ доброволните и масови навици на населението при такива случаи безъ да има страхъ отъ газовото нападение.

Въ много вестници се писаха легенди за бойните газове, за могъществото на отровното имъ действие и много голѣми злини носятъ тия баснословни и неотговорни легенди върху правилната преценка на бойните газове отъ цивилното население. Едно трѣбва да се знае отъ всички, че бойния газъ има естествени свои противници—това е цѣлото въздушно пространство, а за да може да действува ефикасно единъ боенъ газъ на организма, необходима му е известна концентрация—гжстота. Колкото и нитоожна да е тая концентрация, като се вземе предъ видъ кубатурата на въздушното пространство, то за да се застраши цѣлъ единъ секторъ или градъ—окolia, необходими сѫ грамадни количества бойни газове, —които нито фабриките би добили, нито желѣзиците биха ги прѣвозвали до изходния пунктъ. Затова газовите нападения даватъ много малко жертви отъ самите газове колкото отъ паниката, която би се явила въ тѣлата. А за подготовката на такива паники допринасятъ именно тия легенди въ пресата за нови бойни газове, за нови лжчи и пр.

Необходимо е значи да се посочатъ действителните опасности и поражения за населението, които носятъ бойните газове. Нужно е да се каже истината по този голѣмъ и чавремененъ въпросъ. А истината прави човѣка силенъ, съобразителенъ, трезвенъ, качествата, които сѫ чай-сигурните и силни срѣдства за отбрана. Тази е нашата цель, да кажемъ на читателите истината, за да са настъпятъ безстрашни.

Всѣки, който милѣе за гр. Варна, трѣбва да се запише за членъ на Варненско Културно Просветно Икономическо Дружество „Варненски Коренякъ“.

Д-ръ К. Караджовъ

Варна като лѣтовища и лѣчебна за сърдечно болни станция.

Морелѣчието, а именно хладните морски бани, особено пъкъ съдържащите въглеливъ двуокисъ—хладки морски въгледвуокисни бани, покрай специалния режимъ, употреблението на иода, чесъна, слѣнцелѣчието и стрихнина (Д-р Arthur отъ Vevey), дѣлбокото дишане (Проф. Тирала, Roemheide, Ruffier, Guépion и др.), е особено полезно за артериосклеротиците и страдащите отъ известни болести на сърдцето и неговите припадъци, за появяването на които играе много голѣма и важна роля нервната система. Такива сѫ, напримѣръ, известни аритмии (неправилно биене на сърдцето и пулса), независими отъ всѣка повреда на сърдечния мускулъ (миокардъ), Повишеното кръвно налѣгане, Базедова тахикардия (гушавостъ съ сърдцебиене повече отъ 90 пъти.—най-малкото биене на сърдцето и пулса е 75 пъти въ минута) Брадикардия (забавяне на сърдцето и пулса—биять по-малко отъ 50 пъти въ минута), Гърдна жаба, Кущане на пристежки вследствие втвърдяване на артериите на краката) и др.

Обаче, ако, отъ една страна, днесъ се знае отъ всички, какво хора, прехвърлили вече 60 год. възрастъ, макаръ и здрави, както и страдащи отъ сърдце, артерии и пр., макаръ и млади, не бива да се кѫпятъ нико въ гореща, нито въ студена вода, то, отъ друга, трѣбва да се запомни, че, толкова едните, колкото и другите могатъ, особено последните трѣбва да правятъ хладки морски бани отъ 36°—37° температура на тѣлото имъ, тѣй като тя не причинява никакво сътресение и е, единъ видъ, отъ индиферентна, както и се нарича въ действителностъ, въ туй отношение, температура.

Още по-полезни сѫ хладките, съдържащи въгледвуокисъ минерални бани, каквито сѫ тия въ Банки, Софийско, Букиашъ и Дорна-Ватра, Буковина Ромъния, Руанатъ, Франция, Спа, Белгия, Наухаймъ, Германия, Подебради, Чехия и пр. Полезни сѫ даже обикновените хладки минерални бани, въ които, по изкуственъ начинъ е вкаранъ въгледвуокисъ, каквито сѫ, мислимъ, изкуствените въгледвуокисни бани въ физиотерапевтическия при общите бани въ София институтъ.

Но изглежда, че особено много полезни сѫ морските хладни бани, въ които изкуствено е вкаранъ въгледвуокисъ, както е то направено въ Биарицъ и други плажове по брѣга на Атлантически океанъ въ Франция (Д-ръ M. Миневъ). Въгледвуокисъ е едно укрепително за сърдцето срѣдство, засилващо неговото свиване и разпушчане (система и диастола), отъ което то става по-деятелно, увеличаващо венозното налѣгане и кръвообръщението въ бѣлите дробове и улесняващо образуването на червени кръвни тѣлца и хематозата (преобръщане на венозната кръвъ въ артериална, Проф. Бучекъ и Либенски).

Хладките морски бани отъ индиферентна (36°, 37°) температура иматъ следното върху организма влияние: разширяватъ кръвоносните сѫдове и, въпоследствие, намаляватъ кръвното налѣгане въ артериите, отъ което пулсът става по-бавенъ; усиливатъ дейността на сърдцето и, съ това, увеличаватъ диурезата (пикането), като дишането става по-бавно и по-дълбоко и храненето се засилва; действуватъ успокоятелно върху организма, като намаляватъ възбудимостта на вегетативната нервна система.

Като е така, прочее работата, защо и ние, освенъ климатолачебна, въздухолѣчебна, слѣнцелѣчебна, морсколѣчебна и гроздолѣчебна станция, да не създадемъ отъ нашата любима Варна, по подобие на

Биарицъ и други подобни французки плажове, и акъва сърдцелѣчебна? Съ това ни ще повдигнемъ още повече реномъ и благосъстоянието на града ни чрезъ привличане повече курортити и, сѫщевременно, че облекчимъ положението на мнозина наши съотечественици, страдащи отъ сърдечни болести, които тѣ нѣма възможност да лѣкуватъ въ станство.

А до това време и въ заключение на казаното ни до тукъ, ние препоръчваме на своите драги съграждани и съотечественици, стари и млади, да използватъ и така нашите хладни морски бани, като ги увѣряваме, че ще извлѣкатъ голѣма отъ това полза!

Само този, който обича и работи за изигране на гр. Варна, е добъръ Варненски гражданинъ.

ХРОНИКА

Приятно и е да съобщимъ, че нашите съгражданинъ г. Ради Ваилевъ е назначенъ отъ Н. В. Царя за министъръ на земедѣлието. Пожелаваме му ползотворна дейностъ.

Предупреждение. За да може вестникът н. да доставя на читателите си огатъ и разнообразенъ по вънчките интересуващи въпроси, редакцията умолява своите сътрудници и дописници да пишатъ по възможност по-кратки статии, и то непременно написани на едната страна на книгата.

25-годишния юбилей на Варненската Популярна Банка. На 5 того, Варнен. Популярна Банка отпразнува своята 25-годишнина отъ основаването си. Основана въ 1910 год. съ 46 члена и разполагаща, въ началото на 1911 год., два съ 52750 дѣловъ капиталъ, тя, въ продължение на едно кратко сравнително телно време—25 години, се е разраснала до степень, што, въ края на 1935 год., числѣла 117 индивидуални членове и 43 колективни (разни кооперации, дѣркавни и обществени учреждения и др.) и разполагала съ единъ капиталъ отъ 22,276.600 лв. и две собствени здания.

Освенъ финансовата дейностъ, В. П. Б. развивала, презъ всичкото това време и благодаръ отъ такава, като, отъ 1926 г. до края на 1935 г., раздала 270598 лв. помощи. Културно-просветната дейностъ се е движела не само въ рмките на коопер. просвета, но и на често ги е надхвърляла, както е случяло съ ценната подкрепа, материална и морална, за изграждането на народния театъръ тукъ. Постъртната каса на Банката разполага съ капиталъ отъ 2,746,835 л. на 747 члена; отъ 1930 г. тая каса изплатила посмъртни помощи за 1,15,334 лв. Относно стопанско-занаятчийската дейностъ В. П. Б. стои на чело на онази част отъ популярните у насъ банки, които си поставиха стопански задачи извънъ сухите рамки на едно обикновено кредитора даване.

Сътрудници на вестник „Варненски Коренякъ“. Настоятелството на дружеството „Варненски Коренякъ“, съ цель да съспротиви и обедини около редакцията своя органъ „Варненски Коренякъ“ всички по възможност интелигенти въ града ни сили, се обръща къмъ последните съ молба да възмътъ живо участие въ редактирането на последния. И, въ действителностъ, то съ голѣмо задоволство гордостъ може вече да съобщи на всички бѫдещи читатели на вестника, че всички безъ изключение сѫ удо-

волствието се отзоваха на неговата покана, като дадоха своето съгласие за това, за което бѣха поканени, та нашите варненци ще иматъ рѣдкото удоволствие да четатъ винаги въ „Варненски Коренякъ“ статии по всички клонове на науката, задоволящи не само тѣхните ученолюбиви, културни и др. нужди, но и всички вести за усилия и мероприятия въ връзка съ издигането на любимия ни градъ Варна и тѣхните лични интереси.

Настоятелството на дружеството и редакцията на вестника, като изказватъ тукъ публично своите горещи благодарности къмъ всички, дали съгласието си да сътрудничатъ въ списването на вестника, не може да се възпроизвежда да не обръне въ случаия вниманието на всички върху факта, колко всички тия културни дейци високо ценятъ усилията на нашето дружество като културно-просветенъ и икономически на гр. Варна факторъ!

Огорчение. В. „Разградско слово“ обнародва съобщение, брой 488 отъ 3 юли т. г., въ което изказва недоумението на разградци като какви причини сѫ заставили общинския съветъ въ гр. Варна да отхвърли името на ул. „Разградъ“ и да го замѣни съ чуждо име „Генуа“. Не трѣбва разградци да се огорчаватъ отъ тази замѣна, защото тя е внушена отъ историята на гр. Варна. Въ 1352 г. и въ последващите години републиката Генуа е склучила търговски договоръ съ царъ Иванъ Александъръ за пренасяне жито и други стоки. Тази улица се намира въ търговската част на града и за означаване тѣзи търговски отношения между Италия и България въ миналото, комисията, която се е замѣвала съ този въпросъ, е имала предъ видъ това обстоятелство, то всѣка вѣроятност. Нѣма защо разградци да се огорчаватъ отъ тази замѣна.

Отдавна е спряно движението по бул. „Фердинандъ“ близо до Приморската градина, тъй като настъпилата съ гранитни камъни не е довършена. Добре ще бѫде да се побърза съ довършване на настилката, защото прави много лошо впечатление.

Общинската управа трѣбва да побърза съ постройка на нови училищни сгради, защото нуждата отъ такива се чувствува. Не бива да се оставя децата да учатъ при нездравословни условия. Нали децата сѫ бѫдещето на народа ни?

Подвижната Народна Опера въ Варна. Днесъ пристигна въ града Народната опера подъ художествено ржководство на г. Ст. Македонски и Т. Хаджиевъ известниятъ на музикалното общество музикални и оперни дейци, първиятъ теноръ на народната ни опера и първиятъ дѣлгогодишенъ диригентъ.

Г-нъ Македонски е режисьора, а г. Хаджиевъ—диригентъ на операта.

Въ репертуара влизатъ следните опери: Севилския бръснаръ, Лучия, Риголето, Травията, Фаустъ и Вертеръ. Операта ще гостува въ градския ни театъръ. Оркестътъ се състои отъ 25 души, а хорътъ—отъ 20. Концертъ майсторъ: И. Ступоловъ, хормайсторъ: Рафаиловъ, театръ майсторъ: Хр. Александровъ.

Въ състава на операта влизатъ: Сопрани: Ем. Михайлова, Цв. Табакова-Хайдудова, Т. Димитрова, Ел. Балабанова, Л. Хаджиева, Карабоянова; мецосопрани: Ел. Димитрова, Зд. Огнева; тенори: Вл. Кокеновъ, Ст. Дачевъ, Г. Ивановъ; баритони: Цв. Каролевъ, Хр. Бръмбаровъ (гастрольоръ), Ив. Поповъ; басисти: Н. Вулпе и Д. Шариловъ.

Въ петъкъ—17 юли т. г. ще представи Севилския бръснаръ, опера въ 3 действия отъ Росини. Цени отъ 10—40 лв. Начало 9 часа вечерта.

Печат. „Просвѣщение“ П. Зенгиновъ Варна.